

Vzpomínka na Zdeňka Bonaventuru Bouše [2008]

Osobně jsem se seznámil s Bonaventurou – nebo, jak se mu mezi blízkými říkalo, „Bonym“ – až v jirchářském semináři, ale věděl jsem o něm ještě dříve od Jiřího Němce, který mne ostatně uváděl do katolických kruhů víc než kdokoli jiný. Náš vztah se vyvíjel, jak jsem měl dojem, dost nesnadno a proto pomalu. Já jsem měl přirozený ostych před lidmi, kteří přišli ze „zadržení“ a z izolace, nebo dokonce z vězení (jako někteří jiní), a kromě toho jsem měl dojem, že jsem zkoumán a „vážen“; možná, že šlo vsutku jen o můj dojem, ale to není důležité. Musel jsem se přece ptát přinejmenším sám sebe, jak jsem se mohl vyhnout podobnému osudu, a zda to není má vina, zda jsem se tomu aktivně nevyhýbal. Nebylo tomu tak proto, že bych se s ničím podobným předtím nesetkal. V německém koncentráku byl takřka celou válku ředitel reálného gymnazia, kam jsem chodil, významný funkcionář Sokola, který nás několik začátečnicků učil prvním pohybům na lyžích v Šárce, a pak jsem byl poslán ho pozvat na první schůzi profesorského sboru v květnu 1945, ostatně podobně jako našeho třídního profesora, který po návratu z koncentračního tábora znovu bydlel ve svém starém bytě hned vedle školy (sám jsem s rodiči bydlel jen kousek dál za rohem). A do komunistického vězení zahučel pracovník velké YMCA, za války západní voják, sociální demokrat, kterému jsem pak po válce jako nerozkoukaný student za leccos dlužil díky, a který se po letech vrátil s podlomeným zdravím a bydlel nedaleko nás. Přesto setkání s některými propuštěnými katolíky, knězi a řeholníky, mnou otřáslo víc, než jsem si tehdy dovedl představit. Těžko bych to vysvětloval i sám sobě. Nějak jsem nebyl schopen v sobě vydolovat dost prosté srdečnosti v jejich přítomnosti, i když většina z nich mi svou srdečností a otevřeností velmi vycházela vstříc. Jenže právě tohle byl trochu problém v případě Bonaventury Bouše. On mi stále a vždy znovu kladl otázky a já jsem si dlouho připadal jako před katedrou a před tabulí. Nějaký čas mi to zkrátka trvalo, než jsem vzal na vědomí, že se doopravdy jen dotazuje; ale stejně si myslím, že někde z pozadí mne vždy znovu zkoušel, takříkajíc „přezkušoval“. Myslím, že ode mne dlouho vždycky znovu něco čekal, ale že jsem ho nakonec nikdy dost neuspokojil. Kdo mne zná, ví, že jsem se k výkladům nejrůznějšího druhu nikdy nenechával zvlášť pobízet, ale nikdy jsem si tak silně neuvědomoval meze toho, co jsem říkal, jako tomu bylo v přítomnosti Zdeňkové (dost brzo žádal, abych mu tak říkal).

(Písek, 11. 10. 2008)